

GAZETA TRANSILVANIEI.

SOCIETATEA
"PETRU MAJORU"

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Dumineca.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri osterne 12 fl. pe unu anu séu
28. franci.

Anulu **XLI**

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. correspondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiecare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 44.

Dumineca, 16 4 Iuniu

1878.

Congressulu.

Brasiovu, in 15 Iuniu 1878.

Tóte privirile sunt atintite astadi la Berlinu, unde s'a intrunitu congressulu de pace. Cu nerabdare astépta tóta lumea europeana votulu marelui areopagu, si cei mai multi 'lu astépta cu ingrijire. Aceia, cari dorescu in adeveru pacea, se temu cá nu cumva neintielegerele dintre poteri se fia atatu de multe si insemnate, incatu se devina impossi-bilu unu arangementu multiamitoriu pacificu; cei ce voiescu resbelulu cu ori-ce pretiu, si sunt multi si de acesti'a, se temu, ca sub pressiunea momentului marile poteri voru inchiaia o pace siubreda, prin care se va amaná numai inea pe unu siru de ani definitiv'a regulare a multu incurcatei cestiuni orientale.

Si unii si altii, ómenii pacii cá si aceia ai resbelului au prospecte, ca dorintiele lor se voru implini. Situatiunea presenta este asia incatu se potu aduce totu atatea argumente in favorulu resbelului cate se aducu in favorulu pacii. Aceste doue curente puternice 'si tienu dér' cumpen'a. Invingevoru ómenii pacii ori aceia ai resbelului? Eata ce ar dori se scie fiecare din sutele de milióne, cari asteapta incordati veridictulu ce se va respicá in sal'a cea mare a palatului cancelariului germanu. Zadarnice voru fi inse deocamdata asteptarile tuturor, pentru ca celu d'antaiu conclusu ce l'a luat congressulu a fostu, cá se se tiena secretu tóte desbaterile sale.

Popórele nu voru poté affá prin urmare ceea ce se decide asupra sórtei lor, decatu numai tardu, dupa ce acele decisiuni voru fi aprópe a se traduce in fapta. Atunci, la esecutarea lor, voru fi chiamate popórele, atunci se va face póte din nou appellu la nedesecaver'a lor facultate de a aduce jertfe, pentru a duce in implinire planurile, séu a correge cu sangele lor erorile diplomatiei, a diplomatiei, care póta in veci pe buzele sale surisulu blandetii si alu pacii.

Acolo, in vechi'a cetate regala Berlinu sunt acuma adunati toti potencies diley. Inainte, candu se intalneau duoi ministrii, diariile erau pline de combuiatiuni de totu felulu. Este dér' mirare, ca acuma, candu sunt adunati la unu locu luceferii diplomatiei, curiositatea tuturor a ajunsu la culme? Tienendu contu de acést'a, noi vomu insirá sub rubric'a de susu regulatu tóte scirile mai remarcabile privitórie la congressu. — Ceea-ce amu dori din partene este numai cá se nu fimu siliti a schimbá acést'a rubrica „Congressulu“ cu cea de asta véra „Resbelulu“, dér' vomu dice: decatu o pace nedrépta, asupritóre de popóre mai bine de o suta de ori: Resbelulu!

Biuroulu telegraficu anuntia din Berlinu 13 Iuniu: „Congressulu s'a deschisu la 2 óre d. a. Dupace Bismarck a salutatu scurtu pe membrii congressului, a luat cuventulu Andrásy si a propusu a se incredintiá cu presidiulu Bismarck; acést'a a motivat'o dicédu ca este unu usu vechiu santitu si o recunóscere a intieptiunei inalte a lui Bismarck. Andrásy a finitu, esprimandu-si dorintia, cá imper. Wilhelm se se insenatosieze catu mai curédu. Bismarck a multiamitu si a ocupatu apoi oficialu presidiulu; dupa aceea a urmatu constituirea secretariatului. Congressulu a decisu, cá se se observe secretu asupra desbaterilor. Siedinti'a urmatória va fi Luni, deórece trebuie se confereze reprezentantii mai antaiu confidentialu intre sine, spre a usurá lucrarile congressului. Asemeni conferentie avura locu eri intre Andrásy si Siivaloff.

Contele Andrásy a sositu in 12 l. c. in Berlinu. Inaintea otelului ambasadei austro-ungare unde va locui s'au asediatu sentinele de onóre. Acést'a distinctiune se va face la ordinulu princi-

pelui mostenitoru tuturor plenipotentiatiloru congressului. Lordulu Beaconsfield si marchisulu Salisbury au ajunsu in Berlinu Marti in 11 sér'a si cu suit'a lor au ocupatu 47 odai in otelulu „Kaiserhof“. Totu la acestu otelu au trasu si ministrii romani Bratianu si Cogalniceanu, cari sosira la Berlinu cam totu intr'unu timpu cu reprezentantii Angliei. Ministrulu de esterne italianu Corti a sositu in nóptea de Marti spre Mercuri. D. Waddington reprezentantulu Franciei a fostu celu dantaiu in Berlinu; elu a sositu deja Luni séra. Principele Gortiacoff a sositu Mercuri dimineatia, ear' contele Siivaloff deodata cu ministrii anglesi. — Tramisii Romaniei au facutu Mercuri visita dlui de Bülow si reprezentantiloru marilor poteri. — In 11 Iuniu d. a. a avutu locu primirea solemnela a reprezentantiloru Franciei de catra principele mostenitoriu.

Siedintiele congressului se voru tiené in noulu palatu alu cancelariului germanu, unde s'au facutu pregatiri pentru scopulu acest'a. Localitatile sunt urmatoriele: Trecundu peste scari ajungi intr'unu vestibulu si de acolo intri mai antaiu intr'o odaia, care este destinata pentru secretarii congressului. De aci intri in grandiósa sala a congressului. Acést'a este de o marime impuitória si fórté cu gustu mobilata. In mediuloculu acestei sale este asediata més'a cea verde, care are form'a unei potcóve. La ambele parti ale salei congressului lenga odai'a secretariloru se afla doue odai de conferintia, unde se potu retrage membrii congressului. De alta parte se afla buffetulu, de unde se póte merge intr'o galeria deschisa spre gradina.

Principele Bismarck — serie „Börsen-Courier“ — se ocupa de tóte amenuntele arangementului la congressu, chiar si de cele mai mici formalitati. Prim'a siedintia avea se se tiena Joi la 12 óre. Dupa programu erá se se presenteze in siedinti'a acést'a numai formalu tractatulu de San-Stefano, dupa care presedintele avea se iè, cá si la conferentia dela 1856, dela fiecare membru sub cuventu de onóre promisiunea, ca va tiené secretu totu ce se va vorbi si se va petrece in adunarea congressului. Desbaterile congressului, serie numita fóia, se voru portá in limb'a franceza. S'a alesu conformu usului diplomaticu limb'a franceza, cu tóte ca s. e. lordulu Beaconsfield intielege binisioru, dér' vorbesce fórté reu françuseste. Pe diu'a deschiderii congressului s'a mai preparatu inca unu prandiu mare de gala in sal'a cea alba a palatului regalu.

„Corr. pol.“ a publicatu unu feliu de memorandumu alu Turciei, in care se espunu tóte greutatile, ce au intimpinatu plenipotentiarii sei la inchiaierea paci dela San-Stefano si se aréta preliminariele acestei paci, au fostu inchiaiate in nescé conditiuni anormale si sub o presiune, care ar' fi desaprobato insusi imperatulu Russiei, déca ar' fi cunoscutu modulu de procedere alu principelui Nicolae s. a. Acuma se anuntia dela Vien'a, ca ambasadorele turcu de acolo ar' fi declarat, ca acestu documentu nu esista in realitate. Pórt'a are reprezentantii sei la congressu, de aceea nu va supune acestuia unu memoriu deosebitu.

Lui „P. Ll.“ i se telegraféza din Berlinu, ca miclele state orientale voru asterne congressului memoriile lor, cari voru contiené in resumatu urmatóriele postulate: Romania nu voiesce se cedeze nici intr'unu chipu Basarabi'a; Muntenegru lu considera posesiunea portului Antivari de-o conditiune sine qua non; Serbi'a voiesce se se estinda mai departe spre sudu; Greci'a in fine cere aneacsarea Tesaliei, Macedoniei, a Epirului si a Cretei.

„W. Tgbl.“ aduse din Berlinu scirea, ca acolo se crede mai multu cá verisimilu, ca in siedinti'a a dou'a congressulu se va ocupá cu starea lucrariloru in Constantinopolu.

Scirile ultime din capital'a turcésca sunt fórté rele. Acolo se astépta in totu momentulu o teribila exploziune. Intre amploiatu, oficeri si poporu domnesce o viua agitatiune, care are de scopu a depune pe Sultanulu, a declará pe fratii sei stupidi, nedemni de tronulu imperatiei si a numi pe Mithad-pasi'a locotenentu Domnescu provisoriu. Comand'a russésca din San-Stefano se fi primitu deja instructiuni pentru casulu unei catastrofe. In Petersburg pare ca dorescu o ocupatiune comuna a Constantinoplei din partea anglesiloru si a russiloru.

Relatiuniloru sensationale de felulu acest'a nu li se prea póte dá crediementu. De unu interesu multu mai mare pentru noi este ceea ce scrie „Memorial diplomatique“, care de regula este bine informatu. Dupa acest'a cabinetulu din Londr'a s'a angagiatu faça cu guvernulu romanu, cá se spriginésca cererea Romaniei de a fi reprezentata directu la congressu. „Lordulu Salisbury — dice numitulu diariu — a primitu, ca va starui se se faca destulu acestei drepte cereri“; apoi adauge: „Ar' fi de doritu, cá cestiunea acést'a se se resolve chiaru la deschiderea congressului; ca-ci, oricare ar' fi ordinea adoptata pentru lucrarile sale, elu nu va poté discutá nici unu punctu de capetenia, fara se atinga in unu modu órecare si cestiunea romana, care e totodata o cestiune europeana, asupra careia reprezentantii Romaniei voru poté dá mai bine, cá óre si cine, deslusiri folositórie.“

Pre candu chiaru foi oficióse bismarckiane, cá „Nord. allg. Ztg.“, nu-si potu ascunde ingrijirea, ca „cestiunea retrocessiunei Basarabiei póte se dé inca fórté multu de lucru congressului, din cauza mai cu séma, ca Romania refusa ori-ce transactiune in privinti'a acést'a“, oficiosii nostri austro-ungari se intrecu in a aretá lumei, ca lor nu le e nicidecumu frica, ca acea cestiune ar' poté nasce neintielegeri in sinulu congressului. Cu tóte, ca toti trebuie se recunósca, ca Romania si nu Russia este in dreptu, — dicu ei — protestarile romaniloru nu voru avé nici unu resultatu practic; congressulu nu va declará resbelu nici Russiei pentru Basarabi'a, nici Austro-Ungariei pentru Antivari, (care'lu pretindu muntenegrinii). Asia vorbescu inspiratii dela „Presse“ din Vien'a, asia canta si correspondentele vienesu „bine informatu“ a lui „P. Lloyd“. Romania va fi declarata independenta“, atata e totu ce ne promite acestu iscusitu.

Dela Berlinu se mai anuntia Cu privire la arangementulu locuriloru reprezentantiloru la mésa verde s'a decisu, cá se fia ocupate dupa alfabetu. Astfelu va capeté celu d'antaiu locu la drépt'a presiedintelui (Bismarck) Austri'a. Ordinea in congressu va fi dér' acésta: Allemagne (Germania), Autriche-Hongrie, France, Grande Bretagne (Marea Britania), Italie, Russie si Turquie. (Limb'a desbaterii fiindu cea franceza, ordinea alfabetica s'a facutu totu dupa limb'a franceza.) — Principele mostenitoriu a primitu in audientia solemnela pe toti reprezentantii poteriloru. Mercuri in 12 sosise toti, afara de turci. Plenipotentiarii marilor poteri voru fi primiti pretutindeni cu ceremonialulu, ce s'a fostu observatu la congressulu de Vien'a in 1815. — In 12 a sositu in Berlinu si tramisulu muntenegreanu Bozo Petrovici, presiedinte alu senatului. Elu va predá congressului unu memoriu relativu la caus'a speciala a Muntenegrului. — Representantii poteriloru si-au facutu Mercuri unii altor'a visite si au visitatu si pe cancelariulu germanu. Se crede, ca congressulu va durá diece dile. Russii, se dice, ar' fi declarat, ca in 8 dile tóte trebuie se fia perfecte, anglesii inse sunt de parere, ca pentru terminarea lucrariloru congressului voru fi de lipsa celu puçinu patru septemani. In cercuri informate se vorbesce, ca primul obiectu, cu care se va ocupá congressulu, va fi arangia-

mentulu in privinti'a retragerii trupelor russe si a nailoru englese, ce se afla inaintea Constantinopolei. — Se telegraféza lui „P. Ll.“ din Berlinu, ca memorandumul turcescu asupra presiunii exerciate de catra Russi'a la inchiaierea tractatului esista in adeveru, dér' nu a fostu predatu inca poteriloru. — Principele Gorciacoff e tare slabitu inca. Candu a sositu la gar'a din Berlinu, au trebuitu se'lu redice din vagonu si se'lu duca mai pe susu pana la trasura.

„Nordd. allg. Ztg.“ saluta sosirea membriloru congressului in capital'a germana si dice: „Imperiulu germanu nu este inamiculu nimenuia si bineventéza pe reprezentantii tuturoru poteriloru in capital'a s'a sperandu, ca toti s'au adunatu aci cu deplina incredere si ca dupa ce voru fini opulu pacii se voru desparti de aci inca cu-o incredere si mai mare.“

Estragemu dintr'unu articulu alu „Romanului“, in care se discuta siansele congressului pentru Romani'a, urmatóriele:

„In adeveru, déca diplomatii englesi n'ar' fi avutu altu scopu de catu satisfacerea orgoliului nationalu, atunci n'ar' fi luat atatea mesuri si n'ar' fi facutu atatea pregatiri de resbelu. S'acelasi lucru se póte dice intocmai si despre imperiulu Austro-Ungariei. Ambele aceste poteri, sprijinite si de Franci'a si de Itali'a, au declarat delat inceputu, ca ceea-ce urmarescu e ocrotirea intereseloru comune, jicnite in modu exclusivu de Russi'a. Pana ce nu voru asigura dér' acele interese, nici Angli'a, nici Austro-Ungari'a nu potu observá catra Russi'a de catu atitudinea de pana acumu. Intre acele interese sunt, din norocire si cestiuile, care ne privescu pe noi d'a dreptulu: navigatiunea Dunarii; delt'a s'en teritoriulu bratieloru, prin care fluviulu se vérsa in Marea-Négr'a; Basarabi'a, care forméza singur'a bariera dintre colosalulu imperiu slavu dela nordu si principatulu slavu, pe care voiesce se'tu formeze in peninsul'a balcanica.

„Pe langa acestea, indata ce poteri voru reduce terenulu de ocupatiune a Bulgariei de catra trupele russe séu voru anula cu totulu ocupatiunea, in acelasi timpu si Romani'a se va afla la adafostu de incalcarile prevediute la art. 8 din tratatulu dela San-Stefano. Ecce de ce credemu noi, ca la congressu nu vomu avé de catu a castiga. Ecce de ce staruimu a nu fi de parerea celoru ce punu la indoiéla statornici'a Angliei si Austriei d'a realisá tóte modificarile posibile in oper'a generalului Ignatieff.

„A nu crede intr'unu resultatu favorabilu pentru Romani'a, pentru dreptatea causei sale, ar' fi se desperamu de morala si de Europ'a. Negresitu, ca principele Gorciacoff 'si va dá ultimele'i silintie, cá se apere pe fetu-frumosulu generalulu Ignatieff. Si-le va dá, ca-ci de aci depinde s'firsitu carierei sale. De va isbuti, cá ciuntirea se nu fia radicala, lunga'i viétia politica si diplomatica va avé unu coronamentu satisfacatoriu. La din contr'a, betranetile'i voru fi amarite.

„Principele Gorciacoff si-a inceputu cariera prin isband'a, ce a avutu intr'unu maritisiu, ca-ci — pe candu se aflá ambasaduru la Stuttgart — a reusitu, cá imperatulu Nicolae se introducea in famili'a s'a unu principe germanu din cas'a württembergesa. Acumu principele Gorciacoff are se'si finéscu illustr'a si lunga'i cariera totu printr'unu maritisiu: silindu-se a maritá pe Europ'a cu tratatulu dela San-Stefano. Atunci inse nasii si socrii erau simplii moritori; ér' interesele puse in joca, nesce interese particulare. Adi, din contr'a, nasii si socrii sunt mai multe natiuni puternice, inarmate, viteze; ér' interesele puse in joca sunt nesce interese generale si neperitórie. Invoiel'a e fórté anevoiósa.“

Mobilisarea in Austro-Ungari'a.

Mobilisarea unei parti a armatei austro-ungare, ordonata de catra Maiestatea S'a, s'a pusu deja in lucrare si candu va ajunge numerulu acest'a alu fóiei nóstre in manele cetitoriloru, va fi deja unu faptu complinitu. Dupa ce guvernulu austro-ungaru a cerutu cu atat'a ostentatiune dela camere creditulu de 60 milióne pentru luarea mesuriloru necesarie de aperare la fruntariile monarchiei, mobilisarea acést'a partiala n'a potutu se mai surprinda pe nimeni. Oficiosulu „Fremdenblatt“ dice, ca guvernulu prin mobilisarea unei parti a armatei voiesce se documenteze inaintea Europei firm'a decisiune a Austro-Ungariei de a luá a mana executarea concluseru congressului, incatu aceste pri-

vescu interesele speciale ale monarchiei. Numit'a fóia mai adange, ca Austro-Ungari'a are sperantia de a capeté dela congressu „mandatulu de a-si asigura interesele, cari nu sunt contrarie intereselor Europei.“ Ce va se insemne acést'a. Candu a fostu interelatu contele Andrásy despre aceea, ca are séu nu intentiune a ocupá Bosni'a si Herzegovin'a, a respunsu, ca Austro-Ungari'a nu va face nimic fora consimtiementulu Europei. Este dér' mandatulu de ocupare a aceluor provincii, care speréza ministrulu de esterne alu dobendi dela congressu?

De acést'a se temu mai multu opositiunali maghiari, cari nu sunt nicidecumu multiamiti cu actiunea inaugurata prin mobilisarea ordonata. Faptu este, dice „Közvélemény“ ca trupele destinate pentru Bosni'a si Herzegovin'a, stau gata, asteptandu numai ordinulu de plecure. In consonantia cu acést'a ne spune „N. W. Tagblatt.“ ca cele doue divisiuni din Dalmati'a si cele doue divisiuni dela fruntari'a croato-serbesca se voru pune pe pecioru de resbelu completu, pre candu cele doue divisiuni din Transilvani'a se voru complectá numai puindu-se „pe pecioru mai mare de pace“ (auf erhöhten Friedensfuß). Catu despre artileria dice, ca intrég'a artileria a armatei se va pune pe pecioru de resbelu.

Scopulu mesuriloru luate corespunde, cumu scrie „N. fr. Presse“ declaratiunei ce a dat'o ministrulu Andrásy in delegatiuni asupra destinatiunei creditulu de 60 milióne. Se facu pregatiri pentru ori-ce casu, dér' se urnaresce totodata o tianta anumita „spre asigurarea intereselor monarchiei“. De aci ne potemu esplicá lesne faptul ca la fruntariile croato-serbe mobilisarea se face in dimensiuni multu mai mari. Scirile foiloru maghiare, ca tóte trupele din Transilvani'a si Ungari'a voru fi indreptate la fruntariile transilvane sunt dér' a se luá numai „cum grano salis.“

Romanii si Russii.

Amenintiari noue. — Lui „Neue freie Presse“ i se scrie. Generalulu Drentelen, comandantulu rusiloru in Romani'a, a cerutu inainte cu cateva dile dela Cogalniceanu desluciri despre scopulu concentrarei armatei romane pe line'a Tergoviste-Pitesti-Slatin'a. Ministrulu a respunsu, ca acést'a concentrare s'a facutu in urm'a amenintiariiloru ruseseci, ca armata romana va fi desarmata; guvernulu s'a vediatu indemnatu a asigura armat'a in contra unei asemeni loviri si a adausu, ca guvernulu Romani'e n'are nici o intentiune inamica fácia de Russi'a. Drentelen nu a fostu multiamitu cu acestu respunsu si a declarat, ca concentrarea armatei romane dovedesce, ca ea e destinata a formá in casulu unui resbelu avant-gard'a armatei austro-ungare; comand'a rusesca se vede dér' silita a luá contra-mesuri. De atunci trupele ruseseci in numeru mare au luat positiune in fácia Romaniloru si trupe noue se trimitu in tóta grab'a in Romani'a. Cuartirulu generalu alu rusiloru se afla in Ploiesci. Germani'a inca totu 'si mai dá mari silintie spre a indemná pe Romani'a, cá se renuncie de buna voia la Basarabi'a.“

— Dela Bucuresci 11 Iuniu i se telegraféza lui „Polit. Corr.“: Alu 11-lea corpu de armata rusesca a pornitu spre Pitesti de alaltaeri, si a ajunsu deja pana la Titu si Golesti. Deórece russii au intratu si in unele localitati ocupate de trupele romane, guvernulu se teme de vreo lovire sangerósa; spre a inlaturá pericululu, romanii au primitu eri ordinulu a se retrage spre Pitesti, Curtea de Argesiu si Tergovisce. In urm'a miscariloru trupelor russe comunicatiunea armatei romane cu Bucurescii e de faptu taiata. Guvernulu va interpellá oficialmente pe Russi'a asupra scopulu miscariloru, si in casu, candu nu i s'ar' dá respunsu, séu i s'ar' respunde evasivu, va protestá solemnelu la tóte poteri europene in contra precederei agresive a Russiei. — Domnulu si Dómn'a voru plecá in cursulu septemanei la Sinai'a, unde voru asteptá resultatulu congressului.

„Neue fr. Presse“ primesce totu dela Bucuresci (12 Iuniu) urmatórea scire: Russii au continuatu miscarea militara in contra positiuniloru romane, avant-gardele ambeloru armate sunt in atingere unele cu altele. Intr'unu satu, unde se aflá cavaleria romana, venira russi si cerura desiertarea satului. Romanii au declarat atunci, ca se voru opune fortiei. Indata s'a facutu raportu la Bucuresci; principele Carolu a chiamatu la sine pe generalulu Drentelen (comandantulu rusu) si ia declarata, ca déca trupele russe nu voru sistá marsiulu loru, densulu (principele) va plecá la armata si va respinge fortia cu fortia.

Drentelen respunde, ca va cere instructiuni dela Petersburgu.

„Neue freie Presse“ auuntia, ca guvernulu romanu a adressatu o nota catra agentii diplomatici ai Romani'e din strainatate, in care dice intre altele: Suntemu decisi a nu cedá nici macaru unu petecu din Basarabi'a, pentru nici o despagubire fia catu de stralucita. Romani'a nu numai ca póte dispune preste o armata de 60,000 ómeni, dér' tóta poporatiunea e gat'a in totu momentulu, a se redicá in massa, cu glótele si a aperá patri'a amenintiata. Not'a asigura in modu solemnelu, ca Romani'a e decisa, a jertfi totu si a pune tóte in miscare, spre asi asigura independentia. In depesi'a adresata agentulu diplomaticu din Vien'a se dice, ca acést'a este provocatu, cá, facédu cunoscutu cuprinsulu notei guvernulu austro-ungaru, se 'lu intrebe, ca óre ce atitudine va observá monarchi'a fácia cu acést'a situatiune de totu serioasa. Not'a i s'a impartasitu deja contelui Andrásy, dér' pana acuma inca nu se scie, ce respunsu a datu acést'a reprezentantulu Romani'e, Balaceanu. —

Protestulu Romani'e.

(Urmare si fine.)

Si in adeveru, care este positiunea Romani'e, cu privire la periodulu trecut si prezentu? Pe candu principatulu era privitu, cá dependinte de imperiulu otomanu, Russi'a, cá deferintia pentru drepturile sale reale, a incheiatu cu ea o conventiune pentru trecerea trupelor ei. Nu multu dupa aceea, Romani'a proclama independentia ei sub ochii Russiei, care intr'unu modu implicitu d'antainu recunóscu aceea independentia, de óre ce, departe de a ridicá cea mai mica obiectiune, ea ei d'a aprobatiunea ei de faptu, prin relatiunile de totu soialu ce intretiene cu ea, si care in urma, o consfintesce si intr'unu modu deschisu, prin tractatulu ei cu inalt'a Pórtá. Semuatur'a si ratificarea acelu tractatu punu capetu resbelului, pentru care Russi'a stipulase intrarea ei in Romani'a.

Russi'a inse se astépta la noue complicatiuni si de astadata, acele complicatiuni nu se mai ivescu din spre Turci'a. De indata, fara intielegere s'au vreo incunoscintiare prealabila, Russi'a intrebuintéza tiar'a romana, tiar'a neatarnata, pentru a intocmi noue planuri strategice, pentru a declara de pe ea s'au a primi pe ea unu nou resbelu, in vreme ce legalmente acea tiara nu ar' trebui sa'i mai serve pentru viitorime, decatu pentru a retramete in scurtu timpu, pe la caminele loru, trupele ei cele mai apropiate de fruntariile nóstre.

Déca Romani'a ar' pastrá tacerea asup'a acestei violatiuni a indepententiei si suveranitatiei ei, ea ar' paré, ca consimte la acést'a si ca autorizéza pe ori si ce putere a intrebuintia, in privirea ei fapte analóge. In adeveru, a parasi, fara a dice unu cuvintu, teritoriulu evolutiuniloru militare ale Russiei, amenintiata s'au amenintiandu, ar' insemná a'lu deschide armatelor ori si carei alte puteri, care ar' poté crede teritoriulu romanu favorabilu cá campu de bataia.

Russi'a nu póte se voiesca a face in Romani'a aceea ce nu i-ar' conveni din partea unui altu statu; ea nu póte se pretinda, cá Romani'a se incuviintieze fácia cu ea, aceea ce ea ar' banui ca incuviintieze fácia cu altii. Romani'a trebe se se feréscu de a se compromite inaintea Europei, catra care ea este legata prin indatoriri de gratitudine si de deferintia, precumu si prin interese importante. Ea mai este si tienuta, cá statu independente, de o insemnata secundara inse, de a se abtiene, fácia cu conflicte posibile intre poteri mari, de tóte ce, intr'unu modu activu s'au passivu, ar' poté se modifice datoriile ei de neutralitate rigoroasa. Iesita din acea neutralitate in interessulu causei ei proprie, ea are intentiunea hotaritória, de a se mantiené in ea de astadi inainte, si ar' fia nu remané neutra, déca ea ar' suferi, fara a protestá, asediarea de armate straine pe teritoriulu romanu, in vederea de operatiuni militare, la cari Romani'a nu are a luá parte. Asia dér' guvernulu romanu se crede in dreptu si are datori'a, de a cere din nou, ca in considerantia starei de pace dintre imperiile russe si otomanu, conventiunea din 4 (16) Aprile 1877 se urmeza i-ar' nu se intréca cursulu ce ea trebe se aiba.

Calcarea stipulatiuniloru din acelu instrumentu in sensulu unei stabiliri prelungite a armatelor imperiale in Romani'a, ar' insemná ocupatiunea tieiei, cu violatiunea independentiei si suveranitatiei ei.

Atinsa in cele mai scumpe ale ei drepturi Romani'a se vede silita de a formulá, pentru a dona óra, protestatiunea ei pe langa guvernulu imperialu alu Russiei.

Cabinetulu romanu, asupra carui'a cadu cele mai grave responsabilitati, fácia cu camerele, ale caroru deschidere are locu chiaru astadi, si cu tiar'a, ale carei asteptari sunt pline de ingrijire, se magulesce cu sperantia, ca cabinetulu imperialu, pretiuindu urgentia ce este de a liniesti neodihn'a generala, atatu de legitimu produsa prin present'a situatiune, va ordoná luarea de mesuri, cari ar' cedá trecerei armatelor imperiale prin Romani'a unu caracteru

transitoriu, conformu cu conventiunea, si ar' readuce o stare de lucruri cu totul normala. Primiti, ve rogu dle agentu, asigurarea inaltei mele consideratiuni.

M. C o g a l n i c e a n u.

Discursulu lui Victoru Hugo.

Reproducemu dupa „Romanulu“ discursulu celebrului si elocintelui poetu V. Hugo, pronunțiatu la serbarea centenariului lui Voltaire :

„Acumu o suta de ani unu omu moriea. Elu moriea memoritoriu. Se ducea incarcatu de ani, incarcatu de opere, incarcatu de cea mai falnica si cea mai teribila responsabilitate, responsabilitatea consciintei omenesci prevenite si îndreptate. Se ducea blastematu si binecventatu, blastematu de trecutu, bine-cuventatu de viitoriu, si acestea, sunt domniloru, cele doue forme superbe ale gloriei. La patulu lui de mórte erá de o parte aclamarea contimporaniloru si a posteritatii, de alt'a acelu triumfu do huiduire si de ura, pe care trecutul neimpacatu 'lu da acelor'a, cari l'au combatutu. Elu erá mai multu de catu unu omu, erá unu seculu. Esercitase o functiune si indeplinise o missiune. Fusese neaperatu alesu pentru oper'a ce facuse, prin suprem'a vointia, care se manifesta atatu de vedutu in legile menirei, catu si in legile naturei. Cei opt'deci si patru de ani, catu a traitu acestu omu, ocupa intervalulu, care desparte monarchi'a la apogeulu seu de revolutiune la auror'a s'a. Caudu elu se nascu, Ludovicu XIV domniea inca; caudu mori, Ludovicu XVI domniea deja, astfelu ca leagenulu seu a potutu vedé ultimele radie ale marelui tronu, si sicriulu seu cele d'antai licuriri ale marelui abisu. (Aplause.)

„Inainte de a merge mai departe, se ne intielegemu domniloru, asupr'a acestui cuventu: abisu; sunt abisuri bune, adeca acelea, in care se pravalesce reulu. (Aplause.) Domniloru, fiindu, ca m'am intreruptu, lasati-me se'mi completezu ide'a. Nici o vorba imprudenta nu va fi pronunțata aici. Suntemu aici cá se facemu actu de civilisatiune. Suntemu aici pentru a afirmá progressulu, pentru a recunósce filosofiloru binefacerile filosofiei, pentru a aduce secululu alu XVIII-a marturisirea secululu alu XIX-a, pentru a onorá pe vitejii luptatori si pe servitorii credintiosi, pentru a felicitá nobil'a silintia a popóreloru, industri'a, sciintia, indrasneti'a propasire, munc'a, pentru a cimentá concordia omenesca, intr'unu cuventu pentru a slavi pacea, acésta sublima vointia universalá. Pacea este virtutea civilisatiunii, resbelulu este crim'a ei. (Aplause.) Suntemu aici, in acestu momentu solemn, pentru a ne inchiná respectu-su inaintea legii morale, si pentru a dice lumii, care asculta ce dice Franci'a, cuvintele urmatórie: Nu este decatu o potere, consciintia in servitiulu dreptatii: nu este decatu o gloria, geniulu in servitiulu adevurului. (Miscare.)

„Acestea dise, urmezu.

„Inaintea revolutiunii, domniloru, cladirea sociala erá acést'a: Josu poporulu; de asupr'a poporulu, religiunea reprezentata de cleru; alaturi cu religiunea justiti'a reprezentata de magistratura. Si in acestu momentu alu societatii omenesci, ce erá óre poporulu? Erá nesciintia. Ce erá religiunea? Erá intolerantia. Ce erá justiti'a? Erá nedreptatea. — Mergu óre pré departe in cuvintele mele? Judecati. Me voi margini numai la doue fapte, dér' otaritórie.

„La Toulouse in diu'a de 13 Octobre 1761, se găsese intr'o odaia unu tineru spendiuratu; multimea alérga, clerulu fulgera, magistratur'a informa. Este o sinucidere, se vorbesce de unu asasinatu. In ce interessu? In interessulu religiunei. Si cine se acusa? Tatalu. Elu este protestantu si a voitu se oprésca pe fiulu seu de a se face catolicu. Esista o monstruositate morala si o nepotintia materiala; dér' ce le pésa! acestu tata a omoritu pe fiulu seu, acestu betranu a spendiuratu pe acestu tineru. Iustiti'a lucréza si éca rezultatu: La 9 Marte 1762, unu omu cu perulu albu. Jeanu Calas, este adusu pe o piétia publica; elu e desbracatu de vestiminte, intinsu pe o róta, cu membrele legate fara a fi radimatu de nimicu, cu capulu aternatu. Trei barbati sunt acolo pe esiafodu: unu judecatoriu numitu David, insarcinatu cu ingrijirea supliciuului; unu preotu, care tieue in mana unu crucifix si calaulu cu unu drugu de feru in mana. Patientulu, incremenitu si teribilu, nu se uita la preotu si se uita la calau. Acést'a redica drugulu de feru si 'i sfarama unu bračiu. Patientulu racnesce si lesina. Judecatoriuulu ei vine in ajutoriu; se dau condamnatiulu mirosuri de respiratu si acést'a isi revine in simtiri. Atunci urméza o noua lovitura cu drugulu, unu nou urletu, Calas isi perde cunoscintia; dér' elu e reinviatu si calaulu reincepe; si de óre-ce fiacare membru primesce doue lovituri, pentru ca trebuie se fia sfaramatu in doue locuri, acéast'a face optu suplicii. Dupa a opt'a lesinare, preotulu ei ofere crucea cá s'o serute. Calas întórc capulu, si calaulu ei da lovirea do gratia, adeca ei sdrosbesce peptulu cu capetulu celu grosu alu drugulu de feru. Astfelu espira Jean Calas. Acést'a tienú doue óre. Dupa mórtea s'a, se constatá, ca fiulu seu se sinucise. Dér' se comisese unu asasinatu. De cine? De judecatori.

„Altu faptu. Dupa betranulu, tenerulu. Trei ani mai in urma, in 1765, la Abbeville, dupa o nópte viscolósa, se găsese aruncatu josu la capulu unui podu o vechia

cruce de lemn, care de trei seculi se afla atarnata de unu stalpu. Cine o aruncase, cine comisese acésta nelegiure? Nu se scie. Póte vr'unu trecutoriu. Póte ventulu. Cine e vinovatulu? Episcopulu dela Amiens scrie o epistola catra credintiosi, facundu apelu la fanaticismulu loru. Justiti'a descopere, séu crede ca a descoperitu, ca in nóptea, candu crucea a fostu aruncata josu, doui ómeni, doui oficieri, unulu numitu Labarre, celualtu d'Etallonde, au trecutu la podulu dela Abbeville, ca erau beti si ca cantau unu canteceu veselu soldatescu. Justiti'a dela Abbeville nu remane mai pe josu de catu justiti'a dela Toulouse. Nu e mai puçinu drépta. Se dau doue mandate de aducere. D'Etallonde fuge, Labarre este arestatu. Instructiunea judiciaria incepe. Elu néga c'a trecutu pe podu, marturisesce c'a cantatu canteceulu. Justiti'a dela Abbeville ilu condamna. Elu face apelu la parlamentulu din Paris. Este adusu la Paris; sentinti'a se găsese buna si se confirma. Este readusu la Abbeville, inlatiuitu. Scurtezu. Or'a monstruósa a sositu. Cavalerulu Labarre este supusu la tortur'a ordinaria si la cea extraordinaria, cá se'si marturisesca pe complici si sei. Complici pentru ce? pentru c'a trecutu unu podu si ca a cantatu unu canteceu. In timpulu torturei i-se frange unu genunchiu; duhovniculu seu, audiendu cum trosnescu ósele, lesina. A doua di la 5 Iuniu 1766, elu este dusu pe piati'a publica cea mare; acolo arde unu rugu; i-se citeisce sentinti'a, apoi i-se taia mana, apoi i-se scóte limb'a din gura cu unu cleste de feru, si in fine, de mila se vede, i-se taia capulu si se arunca pe rugu. Astfelu muri cavalerulu Labarre. Nu era de catu de nouespredece ani. (Lunga si adanca miscare.)

Atunci, o Voltaire, ai scosu unu tipetu de gróza si acést'a va fi glori'a tea eterna. (Aplause unanime.) Atunci incepusi tu infricosiatulu processu alu trecutului, sustienusi in contra tiraniloru si in contra monstriloru caus'a geniulu omenescu, si o castigasi. Mare omu, fii in veci binecventatu! (Aplause.)

Domniloru, inspaimentatórele lucruri ce amu amintitu se faceau in mediulocu unei societati civilisate, Viéti'a era vesela si usióra, ómenii se duceau si se intorceau fara a se uitá de asupra nici de desuptulu loru, indiferinti'a se schimbá in nebagare de séma. Poeti gratiosi, Saint-Aulaire, Boufflers, Gentil-Bernard, facéu versuri frumosiule. Curtea era plina de serbari, Versailles stralucieá, Parisulu traiá in nesciintia; si in timpulu acést'a, din o selbatacia religiósa, judecatoriulu faceau pe unu betranu se espire pe esiafodu si preotii smulgeau limb'a unui copilu pentru unu canteceu. (Miscare si applause.)

„In faci'a acestei societati frivole si triste, Voltaire, singuru, avendu d'inaintea ochiloru tóte acele poteri impreunate — curtea, nobilimea, financiele; acésta potere fara consciintia de sine, multimea órba; acésta inspaimentatória magistratura, atatu de impoveratória faci'a cu supusii, atatu de móle faci'a cu stapanii, sdrobindu si lingusindu; in genunchie pe poporu inaintea regelui; acestu cleru, amestecatura urita de ipocrisia si de fanaticismu, — Voltaire, singuru, o repetu, declara resbelu acestei coalitiuni compuse din tóte nedreptatile sociale, acestei lumi euorme si teribile si primi lupt'a. Care 'i era arm'a? Aceea, care este usióra, cá ventulu si poternica cá trasnetulu. Unu condeiu. (Aplause.) Cu acésta arma elu a combatutu; cu acésta arma elu a invinsu. Domniloru, se salutamu acésta memoria.

(Va urmá.)

D i v e r s e.

(U m b e r t o I) regele Italiei, a tramisu Domnitoriulu Carolu marele cordonu alu ordinulu „Anunciata“, celu mai insemnatu ordinu alu Italiei.

(U c i g a s i i d - n e i O r e s c u s p e n d i u r a t i.) Vineri diminétia s'a esecutatu sentinti'a tribunalulu din Brasiovu, care, dupa cumu 'si voru aduce aminte cetitorii nostri, a condamnatu la mórte prin stréngu pe servitóra secuiéna Nagy Rozsi si pe barbatulu ei Fazakas István, pentru-ca au omoritu asta véra pe veduv'a Alesandrin'a Orescu Nicolaide si pe fic'a s'a de 14 ani Cleopatra din Bucuresci, ducéndu cu sine banii si sculele aflate in locuinti'a nenorociteloru victime. Esecutiunea pedepsei de mórte avú locu in curtea tribunalulu penalu de aci. Publiculu spectatoriu erá compusu numai din vreo 60 persóne (barbati), cari au potutu capeté bilete de intrare. . . . La 8 óre se representasera la faci'a locului, unde erau redicate doue furci, consiliariulu tribunalulu Szabo, insarcinatu cu esecutiunea, procurorulu Kenyeres, medicii si espartii tribunalulu, in fine diece cetatiani brasioveni cá martori. Condamnatii au fostu apoi adusi inainte, fiecare din ei fiindu coudusu de unu preotu. Antaiu a venitu barbatulu Fazakas István, de 24 ani omu micu nearetatosu, infrantu de caintia si desperare; dupa elu venea socia s'a Nagy Rózsi, de statura fórté inalta cu mani mari si musculóse, avendu fisiognomi'a unui barbatu si-o cautatura selbatíca. Acést'a a aretatu multu

curagiu si nepasare pana in ultimele momente. „Már vége“ (acuma s'a finitu cu mine) dise ea, dandu din umeri. Pana in momentulu din urma ea á fumatu si a beutu vinarsu. Dupace consil. Szabo a cetitu inca odata sentinti'a, procurorulu a predatu mai antaiu pe Fazakas gadelui. Condamnatulu dupa o scurta rogatiune a serutatu crucifixulu si in cateva minute dupa aceea a fostu spendiuratu, dupa elu veni socia sa, care inca si-a facutu rogatiunea din urma. Medicii cei de faci'a au constatatu, ca barbatulu a moritu dupa 14, ér' femeia dupa 17 minute. Cadavrele au ramas spendiurate 60 minute, dupa aceea au fostu transportate in cas'a rece si séra fura inmormentate in cimeteriulu catholicu.

(R e u n i u n e a s t u p a r i l o r u d i n B a n a t u.) care s'a constituitu in 1873, tienú in 3 Iuniu a. c. adunare generala, insocita cu espositiune de miere, in comun'a Gyarmat'a langa Timisiór'a, despre care i se relatéza „Familiei“ urmatóriele: Obiectele espositiunei au fostu totu soiulu de miere, dupa flórea, din care s'a culesu, in faguri si stórsa, céra, vinu, otietu de miere, totu soiulu pe unelte necesarie, precumu ládi dupa sistemulu lui Dzirzon, masine de storsu mierea si cór'a, si alte unelte merunte indemanatece, precumu, cleste, foi, afumatoru, celule de prinsu matcele etc. — Chiaru si table tiparite de céra pentru stratu de faguri. Peste totu niste lucruri de totu interesante, cari de odata erau si de vendiare, putendu-se procurá de catra interessatii stupari. Intre multi espunatori a trasu atentiunea unu preotu reformatu din secuime, carele a espusu co-siuri de albine, de si de sistemulu lui Dzirzon, totusi maestrosu construite si imbracate in impletituri de paie. Publiculu, care a concursu in niu-meru frumosielu, a mai avutu si acea rara placere a vedé si stupin'a br. Ambrozu, proprietariulu mare de Gyarmat'a, care e un'a dintre cele mai mari stupine in Banatu. Aci s'a potutu vedé patru pavilone, fia-care cate cu 90 incaperi séu stup. Apoi dela cosniti'a originala, pana la cele mai alese sisteme de a lui Dzirzon. Baronulu are si esportu mare de stupi. Totu acolo a admiratu publiculu si iepuriscea baronului, in care se vedeau peste o suta de iepuri de tóta colórea, suri, galbeni, negri cá corbulu si pistriti. Intre espunatori loculu principalu l'a cuprinsu br. Ambrozy, apoi cei mai multi docenti, dér' au espusu si alti economi. Dintre romani au fostu de faci'a trei preoti, cari se ocupá cu stupari'a, unulu dintre ei e si membru alu reuniunie, si precumu scimu, face propagand'a cu stuparia si intre ceilalti frati ai sei, numele lui dlu Ioanu Vulcanu, parochu in Ligetu. „Unu martoru ocularu.“

(B i l e t e l e i p o t e c a r e r o m a n e) s'au pusu in circulatiune Joi la 1 Iuniu st. v. „Romania Libera“, le descrie astfelu: „Biletele sunt din hartia fabricata specialu si imprimate cu colóre albastra, cá si cele francese. Cele de cinci lei au susu in coltiuri numerulu valórei. Intre acesti numeri pórtá inscriptiunea: Biletulu ipotecaru. Apoi numerulu seriei, valórea inca odata in litere si semnatur'a cassierulu tesaurulu centralu. In cele doue coltiuri de susu, sunt doue spatii rotunde: In celu dela stang'a, e portretulu lui Traianu in filigramu, ear' in celu dela drépt'a e semnatur'a dlui ministru de finacie I. Campineanu si a membriloru comitetulu acestoru bilete: dd. D. Sturz'a si C. D. Atanasiu. In partea de josu e o feta dela tíera, care fórcé siedindu si langa ea e o tieranca, care asculta fluerulu unui pastoru precumu si alte figuri, reprezentandu diferiti rami de industria. In dosu biletele au acésta inscriptiune: „Falsificatoriulu acestoru bilete, cumu si toti aceia, cari voru fi contribuitu la emiterea unei sume mai mare de bilete, de catu cele prevediute prin legea de faci'a, se voru pedepsi, conformu art. 112 si urmatorii din cod. penalu.“ Bancherii din piatia, toti sunt dispusi a primi biletele, numai cu unu scadiamentu de 50 bani la suta. Se speramu, ca nu voru trece multe dile, si va disparé si acésta mica diferentia. Biletele sunt garantate si astfelu neincrederea nu 'si are locu faci'a de ele.

(S e r b a t o r i l e l a t i n i t a t i e i.) Pentru a invederá superioritatea „Canteculu latinu“ de Alesandri asupr'a celoru-lalte reproducemu aci in traductiune cateva strofe din poesi'a unui altu concurentu, unu poetu francesu, d. Gaillard, alu carui talentu stralucitoriu a mai fostu incoronatu la serbatorile dela Arles. Poesi'a dlui Gaillard este scanteiatória de imagini si miscari lirice. Sufierea ei inse nu imbratisiéza tóta intinderea ideei, asia cumu a propus'o societatea limbelor romane. A-

morulu propriu nationalu marginesce aventulu lauraturului dela Arles. Pe candu poetulu dela Mircesci in patru strofe, imbratisieza tota lumea latina, tota suflarea Latinitatii, poetulu dela Arles 'si marginesce sborul intre costele latine ale Mediteranei. Apoi poetulu romanu canta, pe candu celu francesu zugravesce. Eca in traductiune fidela, cateva strofe din bucat'a, cu care celu din urma a concuratu la Montpellier: — „Cele trei natii surori: „França, Spania, Italia, inaltia in azuru fruntea „loru alba, c'o mandra corona, in care natur'a „unesce papur'a cu maslinulu, mirtulu cu stejarulu. „Si in aceeasi mare, inaintea aceleiasi veire, ele „si scalda picioarele de granitu si gresie, pe candu „acelasi ventu le saruta com'a, com'a loru de pa- „duri.“ — „Europei ai facutu unu leganu, tier'a „augusta! Si acestu leganu erau cele siette coline. „Dandu celoru doi gemeni ugerulu ei laptosu, „lupoc'a fabulosa alapta destinele nostre; ca-ci „peste murii ei, Rom'a, printr'unu ventu inflaca- „ratu sufla deodata in fiecare natiune aluatulu „vietiei sale, verv'a si suflutulu ei, religiunea si „legile ei!“ — „Tu totdeun'a, tu esti tier'a ge- „neseloru si a santeloru zamisliri ale reinvierei. „Totdeun'a in sinulu teu viitoriulu 'si-are cupto- „rele; in tine universulu simte palpitandu creerii „sei. Candu scapi de unu Cesare, care se scalda in „sange, tu faci pe Tacitu, care'i vestejesce numele, „er' candu o lume vrea se murga contra alt'a, tu'i „dai de calausa unu Columbu.“ — „Poesi'a si „valorea sunt marcati indoitu. Pentru a'i vedé toti „emblem'a stralucitoria, ornéza cu dafinulu verde, „care a incoronatu pe Petrarca, cornulu, in care „s'a stinsu suflarea lui Rolandu! In timpii feudali „ai resunetoreloru batalii, candu reginele tale „vegheiau din turnurile inalte, cavalerii tei de feru „asediau cetatile, er' trubadurii tei cantau amo- „rulu! — „Resboiulu.“ —

(Mostenitoriulu tronului germanu) Fridericu Wilhelm, Nicolae Carolu, — care inlocuiesce acuma in conducerea afaceriloru statului pe tatalu seu imperatorele Wilhelmu, — s'a nascutu la 18 Octobru 1831, diu'a aniversaria a bataiei dela Lipsca ca fiu alu printului de atunci Wilhelm de Prussia si a princessei de Saxonia-Weimar. A fostu crescutu cu forte mare ingrijire avendu cu deosebire mama-sa influentia asupra cresterii sale. In etate de 16 ani a intratu in regimentulu I de garda pedestra. Studiele sale le-a finitu ascultandu unu cursu la universitatea din Bonn; Roon, care mai tardiu deveni ministru de resbelu, l'a preparatu in sciintele militari. Moltke a fostu multi ani „adjutantulu seu personalu“. In an. 1856 a comandatu ca colonelu regim. 11 infant. in Breslau. In etate de 27 de ani s'a casatoritu cu princesa de 18 ani Victori'a Adelaid'a Mari'a Luis'a, fi'a cea mai mare a reginei Marei-Britanie Victori'a, din care casatoria s'au nascutu 8 copii, dintre cari siette traiescu. La mobilizarea in an. 1859 principele de corona a fostu numitu generalu si comandantu alu divisiunii I, ear' in 1861 guvernoru ad honores in Pommerania. In resbelulu din Schleswig-Holstein a fostu acompaniatu pe verulu seu, printulu Fridericu Carolu, fara a ave insusi vreo comanda; in 1866 i s'a fostu datu comanda pe armata a dou'a ce se compunea din garda si trei corpuri de armata, cu care a invinsu la Nachod, Skalitz si Trautenau. La luptele cele dou'e d'antai a participatu in persona. La Königgrätz sosindu la timpu cu armata s'a a decisu batalia in favorulu Prusiei; in 1870 i s'a datu comanda peste a trei'a armata (de sudu) compusa din trupele Bavariei, a Wurtembergei si Badenului si din trei corpuri de armata prussesi. Dilele dela Weissenburg, Wörth, Beaumont, Sedan si asediulu Parisului arata activitatea acestei armate si pe timpul intregei campanii mostenitoriulu tronului a avutu de sieflu aiu statului seu majoru pe generalulu de Blumenthal. Principele mostenitoriu in timpu de pace a fostu insarcinatu cu cateva misiuni politice; calatori'a sa de acuma la Anglia se fi avutu totu unu asemenea scopu; pana acuma inse nu a pasitu inca ca omu politicu in intielesu strinsu. Densulu e primulu membru alu casei de Hohenzollern, care a primitu titlulu de maresialu (28 Octobru 1871.) Elu este si maresialu russescu si colonelu alu regim. 20 de infan. austriacu, care porta numele seu, doctoru de onore alu universitatiloru Berlinu si Oxford si cavaleru alu ordinului Mariei Theresiei.

(Inspectarea scolii militare din Bucuresti.) Mercuri in 31 Maiu Domnitoriulu a inspectatu scola militara din Bucuresti. La sosire a fostu intimpinatu de ministrulu de resbelu

gen. Cernatu, de comandantulu garnisonei si alu pietiei, de directorulu scolii si de toti professorii. Dupa revist'a trupei M. S'a a asistatu la manuirea armeloru si la diferite miscari ale scolii de compania, apoi a esaminatu cu deameruntulu lucrarile si desemnurile eleviloru, precumu si observatoriulu astronomicu alu scolii si in urma a asistatu la tragerea in tinta si la exercitiulu de scrima si gimnastica. La plecare M. S'a a multiamitu directorului, profesoriloru si scolariloru, recomandandu acestora a se sili spre a merita onorea, devenita de acumu inainte si mai mare, de a fi conducetori ai trupeloru. („Monit.“)

(Resbelu Resbelului.) Generalulu Garibaldi a adresatu din Caprea 17 Maiu a. c. lucratoriloru din Milanu urmatoria scrisore. Scumpii mei amici! V'ati facutu resunetulu acelei particele din poporulu anglesu, care voiesce pacea, si cuventulu vostru este demnu de marea capitala, care a gonitu pe apasatori din sinulu ei, si care a contribuitu atatu de multu la reinvierea italiana. Avemu inca drepturi de revendicatu si frati de rescumperatu si, fia disu fara inganfare, nu ne tememu de locu de resbelu si adi ne tememu si mai puçinu de densulu si suntemu gat'a a'i urma decisiunile arbitragiului internationalu, odata ce va fi adoptatu, ca regula a sortei natiuniloru. Se strigamu der' impreuna cu „Secolo“ si se invitamu pe ori-ce suflutu bine nascutu, se strige impreuna cu noi: Resbelu Resbelului! Totdeuna alu vostru. G. Garibaldi, („Ref.“)

Seiri merunte din Romani'a. In siedint'a de Marti a camerei d. ministru de esterne C. A. Rosetti a datu cetire mesagiului, prin care sesiunea extraordinaria a corpuriloru legitimorie se prelungeste pana la 8 Iuniu v. — Ministeriulu de finantie a decisu a reduce la 10 la suta dobenda bonuriloru de tesauru ce va emite dela 15 Iuniu inainte pentru tote sumele, ce se voru versa in contulu imprumutulu provisoriu. Bonurile ce ajungu la scadentia la susu dis'a data se potu presenta pentru a fi platite seu pentru a fi preschimbate pana la 15 Iuniu v. Bonurile ce nu voru fi prezentate, nu voru mai produce decatu 10 la suta. — „L'Orient“ afla, ca d. gener. Ghic'a, tramisulu extraordinariu alu Romani'e la St. Petersburgu, a plecatu erasi la postulu seu trecendu pe la Berlinu, pana unde a calatoritu impreuna cu d. Cogalniceanu. D. Grigorie Ghic'a, vechiu secretariu alu Agentiei romane la Constantinopolu, actualmente atasiatu ministeriulu afaceriloru straine, inca a plecatu la Berlinu in calitatea de secretariu particularu alu ministrului de esterne. — „Memorial diplomaticu anuntia, ca d. Calimachi-Catargiu, agentulu diplomaticu alu Romani'e in França, care se afla in momentulu acest'a in misiune la Londra, se va reintorce in curundu la Parisu impreuna cu secretariulu seu d. Nedeianu, atasiatu la Agenti'a dela Parisu. — „Monit.“ publica decretulu, prin care se dispune, ca calarasi se formeze doue divisiuni active. Antai'a divisiune va fi sub comanda dlui generalu de brigada Radovici Ales. a II-a brigada sub comanda colonelului Formacu Constantinu. Aceste divisiuni de calarasi, precumu si brigada de rosiori, voru depinde in servitiulu loru de ordinile ce li se voru da de catra cuartirulu generalu alu armatei. — „Monit.“ mai publica decretulu, prin care se primesce legatulu de 1000 florini, ce a lasatu repausatulu Atanasiu Baici din Austro-Ungaria universitatii din Bucuresti. — Esamenele generale pentru elevii din scolele primarie rurale voru incepe in 16 Iuniu si voru dura pana la 22 Iuniu v. inclusivu, er' pentru elevii din scolele secundarie voru incepe la 6 Iuniu si voru continua pana la 22 Iuniu. Ministrulu instructiunii publice invita printr'o circularia pe presiedintii comiteteloru scolare din comunele urbane, afara de Bucuresti, Iasi, Giurgiu si Calafatu, se asiste la esamenele generale ale eleviloru si se comunice rezultatulu printr'unu reportu revisoriulu scolaru respectivu. — „Steau'a Romani'e“ ne spune, ca starea recolteloru din districtulu Iasiloru este pretutindenea de o frumusetiu extraordinaria, promitiendu unu secerisiu din cele mai manose, cumu de multu timpu n'au avutu omieni fericea de a vedé. Granele sunt in florite si cu spicuri forte mari. Papsioii sunt atatu de framosi, incatu sunt buni prin multe locuri de prasitu de a dou'a ora. Totu asia de favorabile sunt relatiunile asupra recolteloru din celelalte districte ale tierii. — Inteligint'a din Bucuresti va da in onorea poetului Alexandri unu banchetu in sala teatrului celu mare. Banchetulu va fi presidatu de d. Al. Cretiescu, primu-presiedinte alu inaltei curti de cassatiune si justitia. La acest'a serbare voru fi intruniti barbati de tote colorile politice. — Dni I. C. Bratianu si M. Cogalniceanu au primitu si sunt autorizati de a porta marea cordonu alu ordinului serbescu „Takov'a“. — Pe sem'a ministrului de resbelu s'a deschisu unu creditu de 670,806 lei pentru acoperirea cheltuieliloru facute cu intretinerea armatei pe pecioru de resbelu in luna Maiu. — Circulatiunea trenuriloru de marfuri, care a fostu suprimata pe timpul resbelului, va reincepe dela 3/16 Iuniu. — Joi d. Moceanu cu trup'a s'a a datu o representatiune in teatrulu

celu mare, pentru a'si inlesni plecarea la espositiunea din Paris. S'au reprezentatu 2 comedii: „Chei'a unui ginere“ si „Puiciliti'a“ si s'au esecutatu diferite figuri gimnastice si jocuri nationale. — Camer'a a votatu proiectulu pentru infiintarea unui consiliu superioru pe lenga ministeriulu de resbelu. — „Monit.“ publica legea, prin care se deschide ministrului de resbelu unu creditu extraordinariu de 21,000 lei pentru cumperarea de lopeti individuale, ce sunt necesare armatei. —

Sciri ultime telegrafice.

Berlinu, 14 Iuniu. La prandiulu de gala ce s'a datu eri in castelulu regal, si la cari au luat parte 160 persone a tenuity principele mostenitoriu unu toastu multiamindu membriloru congressului pentru dorintiele manifestate facia de imperatulu si a esprimitu in numele seu si alu imperatului dorinti'a de a vedé si-lintiele reprezentantiloru poteriloru incoronate de bun'a intielegere, care va fi cea mai buna garantie pentru pacea generala. Apoi a beutu in senatatea guverneloru suverane, a carora reprezentanti constituie acestu congressu. — Ex-regele Hanoverei a repausatu in França. („K. Z.“)

Bucuresci, 13 Iuniu. „Corresp. polit.“ i se anuntia de aici: In urm'a protestului Romani'e russii s'au retrasu dela Pitesti 10 kilometre de parte de liniile romane. De alta parte inse au inaintatu dela Ploesci la Filipesci pana la riulu Prahova cu asigurarea, ca nu voru trece riulu spre Campiua.

Ajutorie pentru raniti.

Chiuzbaia, la 28 Maiu 1878.

Preastimate dle Redactoru! Am onore a ve tramite 4 fl. patru floreni v. aus. din comun'a Chiuzbaia, adunati pentru ostasii romani raniti in resbelulu avutu cu turcii, er' din parte'mi unu taleru, precumu si din partea soçiei mele An'a Demianu unu taleru si unu pachetu de scame, in suma: 4 fl., patru floreni v. a., doui taleri de argintu si unu pachetu de scame, pre lenga umilit'a mea rogare: se binevoiti a o spedá stim, domnu Diamandi I. Manole, seu a-o tramite la loculu destinatiunei „Crucea rosia“ in Bucuresti — si pentru legitimarea'mi aceste orduri a mele a le publicá in pretiuit'a foia „Gazeta Transilv.“

De altcumu cu distinsa reveritiune sum alu d-vostre stimatoriu

Danielu Pálffy m. p.
parochulu Chiuzbaiei si colectante.

Se cauta doue casse de feru-Wertheim

intrebuintiate, der' bune, cu pretiulu dela 100 fl. pana 150 fl. v. a. Doritori de a vinde binevoiesca a incunoscintia Redactiunea acestei foi.

Specialitati

din farmaci'a „zum Mohren“ (Josef Weis) in Viena. Articolele cele mai noue de toaleta!

VASELINE, unu nouu productu naturalu de cea mai escelenta calitate pentru infrumusetiarea si incunatosiarea pelei, se produce in America si este o esentia concentrica de petrolu. Acest'a a fostu premiata la espositiunea din Philadelphia cu prim'a medalia si cu diplom'a de onore. Conformu atestatelor mediciloru de autoritate ca prof. Dr. Bardeleben in Berlinu, prof. Kletznisky, chemiculu tribunalului c. r. din Viena, prof. Chandler in New York s. a. este forte banu Vaselineu pentru pele in tote feliturile unui mediu de leuire si toaleta, ca crema, alifia s. a. Se prepara la noi:

VASELINE GOLD-CREAM.

Acest'a ca mediuulu de a conserva finet'a pelei intrece glicerinalu si tote unsoarele si oleiurile, facendu pelea forte delicata si alba.

ALIFIA DE VASELINE.

D'unu efectu unicu pentru tote ranele, bubele, striviturile s. c. l.

SAPUNU DE VASELINE.

Astadi celu mai bunu sapunu in tote privintiele. Contiene 20 procentu Vaseline curatu.

POMADA DE VASELINE.

Unu mediuulu escelentu atatu pentru inaintarea cresterii penului capu si pentru curatirea pelei din capu, deorece departeza indatu matre'ta, bubes. a. din capu.

Preparatele de Vaseline ale farmaci'e „zum Mohren“ au capatatu la espositiunea din Linz pretiulu antai, medali'a mare de argintu.

Cumperatorii au a se adresa la Domna HENRY in Braslovu: Strada nou'a (Spitals-Neugasse) 454. Comandele se voru esecuta prin posta fora inta diere. Totu la acest'a adresa se potu capeta **tacamuri de masa** si diferite alte obiecte de argintu curatu, precumu si de argintu de Chin a. cu pretiurile de fabrica.

Cursulu la burs'a de Viena

din 14 Iuniu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	62.95	Oblig. rurali ungare .	76.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	66.15	„ „ Banat-Timis.	77.50
Losurile din 1860 .	113.75	„ „ transilvane. —	—
Actiunile bancei natiou. 841.—		„ „ croato-slav.	78.50
„ instit. de creditu 235.50		Argintulu in marfuri .	102.75
Londr'a, 3 luni. .	117.40	Galbini imperatesci .	5.00
		Napoleon'd'ori . . .	9.30
		Marci 100 imp. germ. .	57.95

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henricu.